Zevende Jaer. Nr 9. Zaterdag, 3 Maert 1860.

DE POSTRYDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

De POSTRYDER verschynt eens per week 's zaterdags.
Men schryft in te Tongeren by M.-F. COLLÉE, boekdrukker en uitgever van dit blad, groote markt, n° 20, en by alle postdirecteurs.
Alle toezending van brieven, annoncen, geld, enz., moet gefrankeerd zyn.

Het abonnement vooraf betaelbaer is bepaeld op 5 fr. per jaer.
» » » 3 fr. per half jaer.
Een blad afzonderlyk. . . . . 20 centimen.
De aenkondigingen, per drukregel. . . . . 15 »
De reklamen » . . . . . 25 »

By het zenden van aenkondigingen is eenieder verzocht duidelyk uit te drukken of dezelve in den POSTRYDER alleen, of wel ook in het fransch blad, le COURRIER DU LIMBOURG, moeten opgenomen worden. Deze laetste, voor verscheidene achtereenvolgende keeren gegeven genieten voordeeliger conditiën.

TONGEREN, DEN 3 MAERT.

Vyf tydstippen in de geschiedenis van Frankryk.

Lodewyk XVI, die goede prins, had het ongeluk de politieke droombeelden aen te hangen der filosofen van zynen tyd, die in al de bestaende instellingen noodige hervormingen zagen, en maer den afgrond bemerkten die het Koningdom moest verzwelgen, dan wanneer het te laet was. De grootste slag die den koninglyken troon op zyne grondzuilen deed waggelen, wierd gegeven wanneer de revolutie (van 93) het voetstuk zelve van den Staet aenging en de oude instellingen afbrak, in plaets van deze te verbeteren en dieper vast te stellen.

Lodewyk XVI verviel van zyne regten, omdat hy zich te veel vertrouwde op de inzigten der *vryzinnige* mannen van zynen tyd, die onder den schyn van diepe aengekleefdheid aen den koninglyken troon, slechts middelen verzinden om denzelven te verbryzelen!

De man die op de revolutie volgde was Napoleon I. Deze, in plaets van met de revolutie af te breken, ging schynbaer tot haer over. Met diepe verachting zag hy de theorien aen van deze mannen die zich slechts met denkbeelden ophouden, en welker beschouwingen niet strekten ten voordeele van het groote keizerryk dat hy van zin was in te rigten; maer hy nam niet op zich de afgronden te vullen, die de revolutie van 93 had gemaekt. Hy herstelde den katholyken godsdienst in Frankryk, omdat hy wel wist dat men niets goeds kan inrigten, dat niet steunt op den godsdienst; en hy betrachtte de gunst en de genegenheid der katholyken, omdat hy bovenal het vertrouwen moest winnen der goeden, wilde hy zyn oogwit kunnen bereiken.

Zoo is het dat men kan besluiten uit al de akten die Napoleon I heeft daergesteld, te beginnen met de organieke artikels van het Konkordaet, de rooving der Kerkelyke Staten tot en met de ontvoering van paus Pius VII, dat hy nooit den godsdienst heeft aenzien, anders als een middel dat moest strekken tot zyn persoonlyk voordeel. Al zyne staetkundige plannen berustten op eigene grootheid en magt, en geenszins zag hy het geluk in van het volk dat hy bestuerde.

Deze ikzuchtige hoogmoed heeft hem neder geslagen!

De Bourbons kwamen dan op, en zy zyn gevallen, omdat zy het niet goed wisten aen te leggen in den doodelyken stryd die zy leverden tegen de socialistische en ongodsdienstige grondleer der Revolutionnairen. Daerenboven, zy hadden die tooverkracht en de behendigheid van hunnen voorganger niet, en in plaets van den toestand veel te verbeteren, trokken zy zich den haet op den nek van al de oproermakers van Europa.

Door hunne onbehendigheid en magteloosheid vielen de Bourbons!

Na deze was het Lodewyk-Philip (d'Orléans) die den troon beklom. Hy begon zyn bestuer met heel voorzigtiglyk en eenigzins toegevend met de revolutionnairen om te gaen, zonder nogtans de party der orde te misnoegen. Daerdoor verwierf hy zich de genegenheid van het fransche volk, en schonk aen hetzelve alle mogelyke vryheid. Doch dit juist strekte tot zyn ongeluk: de slechten maekten misbruik van die onbepaelde vryheid, gelyk overigens zulks het geval is in al de landen alwaer geen onderscheid wordt gemaekt tusschen de vryheid voor het goede en de vryheid voor het kwade. De *liberalen* van Frankryk, die hunnen Koning zoo geprezen hadden, vonden goed hem eindelyk aen de deur te zetten, gelyk onze *liberalen* der vryheid gebruik maken om godsdienst en zeden te verbasteren en het volk tot den oproer voor te bereiden.

Wat de verbanning van Lodewyk-Philip veroorzaekte, was zynen geest voor vryheid genegen en zynen toegevenden aerd in dreigend gevaer!

Hoe Napoleon III de magt in handen heeft gekregen, weet eenieder. Niet minder vyand van droombeelden als zyn oom, met verachting neêrziende op die konstitutien die *wel eenen heerscherden Koning willen, maer niet eenen die regeert*, kortvleugelt hy eerst de drukpers, om wat later dien maetregel te laten varen voor de ongodsdienstige en denzelven slecht nog toe te passen op de katholyke drukpers. Hy legt een' yzeren band aen den Omwentelings-geest ten zynent, en ontketent dien in Italië. Gedurende drie eeuwen heeft Frankryk zich de vriendschap der protestanten van uitlands ten nutte gemaekt, terwyl het deze vervolgde in zyn ryk. En wat het thans deed met het Protestantismus, doet het heden met de Revolutie.

Zoo men ziet, is het, in den grond, altyd dezelfde staetkunde.

Wanneer de oude Romeinen eenige provintie by de hunne wilden voegen, wachtten zy zich wel dezelve aenstonds met de wapens aen te vallen, maer zy zaeiden twist en oproer onder derzelver bewoners, tot dat eene der beide partyen de Romeinen om hulp vroegen. Dan zonden deze laetsten eenige duizende mannen in die provintie om de rust te handhaven, en in min dan drie, vier jaren, stonden de inwoners van dit kleine ryk onder het gebied der Romeinen, die van dan af er hunne wetten invoerden.

De omwenteling, onder haren natuerlyken vorm ingezien, biedt duizend gevaren aen; maer nog duizend malen meer biet zy er aen, wanneer al hare magt vereenigd is in de handen van één' man. Dan, die man is nog veel magtiger dan de Vorst Lodewyk XIV, die zegde: *L'Etat, c'est moi;* immers zyn invloed bepaelt zich niet by zyn ryk, maer hy strekt zich over gansch Europa uit. Die man drukt op alles; hy kan het stilzwygen gebieden aen deze die zyne plannen niet goedkeuren en laet den vollen teugel aen alwie hem wil dienen. Een algemeene oorlog of de vrede in Europa, hangt van hem af. Terzelfder tyde kan Napoleon III het vuer des oproers ontsteken in Sardinië, de Pauzelyke Staten, Hongarië, enz., en daerdoor Europa te vuer en te vlam stellen. Doch, is zyne magt groot, daer is er Een die sterker is dan de Keizer van Frankryk, en die de teugels van het opperbewind der wereld zich niet uit de handen laet rukken!

Vertrouwen wy op Hem.

Napoleon en de fransche bisschoppen.

Een zeer belangryke brief komt geschreven te worden door den minister der eerediensten aen de bisschoppen van Frankryk. Wy noemen dit stuk *belangryk*, om dat het klaerder doet uitschynen den netelachtigen toestand waer in Napoleon en zyn gouvernement, opzigtens de italiaensche kwestie, zich verwikkeld hebben.

De Keizer gevoelt dat zyne houding overal de ontevredenheid verspreidt. De schriften van de bisschoppen steken hem geweldig tegen en hy belast zynen minister, M. Rouland, aen deze kerkvoogden indachtig te maken de aloude regten van den Souvereïn over de hooge geestelykheid — de organieke artikels van het konkordaet van 1801 — de bescherming welke Napoleon van den beginne af aen de kerk vergund heeft.

De minister sluit zynen brief met lessen van gematigheid en voorzigtigheid aen alleman te geven, de paus krygt de zyne zoo wel als de bisschoppen. Hy wil dat men den Keizer, op zyn woord, geloove, dat deze niet anders dan het welzyn der Kerk beoogt.

GESCHIEDENIS EENER KLOK.

(*Vervolg.*)

Gedurende dezen tyd ontving Bertuccio, met het hoofd in de lucht en de blydschap op zyn wezen gedrukt, vooraf de gelukwenschingen zyner vrienden die de nederlaeg van Lemasson reeds verzekerd zagen. Hy vertrok uit de geregtszael omringd van dezen gedruismakenden stoet, en wierp in het voorbygaen eenen versmadenden oogslag op Jan Lemasson. Deze laetste, die in eenen hoek der zael zat, voorzag met wanhoop zyne aenstaende nederlaeg en de zegeprael van zynen ondankbaren mededinger. Hy sloeg zyne oogen overal rond, en een treurige grimlach trok zyne lippen te samen als hy zich in eene schier volstrekte afzondering zag. Eene eenige hand kwam de zyne zoeken en drukte ze op eene vriendelyke wyze; het was degene van M. de Croimare die hem stillekens zegde: — Niets moet u ontstellen; alles is nog niet verloren. M. Renard heeft zyn beroep gedaen als een bekwame man die zyne zaek wel kent. Maer die slechts ééne klok hoort, hoort slechts éénen toon. Morgen is het de verwering van uwen advokaet. Ik hoop dat hy de bewysredenen van M. Renard tot hare ware waerde zal brengen, en dat hy het licht in het midden der duisternissen zal doen schynen. Deze korte woorden wekten een weinig den moed op van den armen Lemasson die vol onrust naer zyn huis wederkeerde.

Op den zelfden avond van dezen dag die getuige was geweest van de babbelachtige welsprekendheid van M. Renard, van het schaemtelooze vertrouwen van Bertuccio en van den angst van Lemasson, begaf zich Robert naer het huis van dezen laetsten om hem eene uitlegging op verschillige punten der pleitzaek te vragen. Schier op den zelfden stond vertoonde zich een geheime bode van Bertuccio om eene bemiddeling aen Lemasson voor te stellen.

Bertuccio bood altyd aen eene som van vyf honderd gouden daelders aen Lemasson te tellen, maer alleenlyk opdat het gesticht hun gemeene eigendom zoude worden. Het was zyne aenbiedingen op eene merkelyke wyze vermeerderen. Hy zocht niet meer Lemasson geheel te ontblooten, maer alleenlyk zyn medegenoot te worden. Daerenboven verklaerde hy zich geheel aen hem te gedragen over het bewind van 't gesticht, waerin hy maer zyn aendeel in de winst vraegde.

In dezen staet der zaken, en na het door de pleitrede van M. Renard voortgebragte uitwerksel, kon eene diergelyke voorstelling van wege Bertuccio voor de oogen van veel persoonen eene groote vergunning en zelfs een werk van edelmoedigheid schynen. Robert wist zelve niet hoe diergelyke aenbiedingen uitleggen van wege eenen man gelyk Bertuccio, vol ydelheid en arglistigheid, wien de vrees van een regtsgeding dat op eenen zoo goeden weg was te verliezen niet moest wederhouden. Hy verwachtte eenige andere bykomende voorstelling die de toegift of weleer het verzachtingsmiddel der eerste zoude zyn. Inderdaed, nadat de zendeling gesproken had van de dankbaerheid van Bertuccio voor de diensten welke Lemasson hem had bewezen, van het levendige verdriet dat hy gevoeld had van gedwongen te zyn tot eene regtelyke bepleiting met hem te komen, voegde hy er by, doch zonder er eene voorwaerde van te maken, en alleenlyk als eene in alle ootmoedigheid door Bertuccio uitgedrukte begeerte, dat hy hoopte dat Jan Lemasson later niet zou weigeren hem de hand zyner dochter te geven. Alles is nu uitgelegd, riep terstond Robert uit, die, zonder zyne gevoelens wel te doorgronden, door de woorden van den zendeling diep verontwaerdigd was.

Op dezen stond kwamen er verscheidene vrienden van Lemasson binnen, de eenen uit nieuwsgierigheid om te zien welk uitwerksel de pleitrede van M. Renard op hem deed, de anderen, in minder getal, door de begeerte van hem te vertroosten en hem goeden moed te geven.

Lemasson legde hun de voorstellingen uit welke Bertuccio hem zond doen. Zy werden bevestigd door den zendeling die op een nieuw meende te moeten aendringen, en verzekerde dat Bertuccio regtzinnig was en een groot vertrouwen in Lemasson had.

Al de tegenwoordige vrienden raedden aen Lemasson de 500 daelders en de gemeenschap terstond te aenvaerden.

— Het is byna voor u eene gewonne zaek, zegde de schepen Bernard. Wat zou de winst van uw geding u meer kunnen geven? Den uitsluitelyken eigendom van uw gesticht? Maer wat is er u aen gelegen, indien men u de waerde der helft betaelt die gaet ophouden van u toe te behooren? Wel nu, is het niet hetgene Bertuccio doet met u 500 goede, gele, glinsterende, klinkende daelders aen te bieden? God van goedheid! waerom vallen er zoo veel niet uit myne beurs?

— Maer de gemeenschap! zegde Lemasson.

— Het is juist hetgene bewyst dat Bertuccio in u een volmaekt vertrouwen heeft. Hy laet er u alleen den bestierder van. Gy zult maken, breken zooals het u zal believen. Bertuccio zal inderdaed maer uw medehelper, uw eerste werkman zyn. En welke medehelper! welke werkman! eene zoo vlytige, zoo schrandere man die in Italië onder de grootste meesters geleerd heeft!

— Maer myne dochter! voegde er Lemasson by.

— Bemerk wel dat hy alleenlyk de begeerte en de hoop uitdrukt van hare hand te bekomen, maer dat hy er geene voorwaerde van verdrag van maekt.

— Zekerlyk, antwoordde Lemasson, maer daerin gelyk voor al het overige verlaet hy zich op myne goede trouw. Wel nu, myne meesters, het is met goede reden dat hy er staet mag op maken, en hy weet het wel. Indien ik zyne